

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Teknillisen tarkastuskeskuksen muuttamisesta osakeyhtiöksi**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan, että valtioneuvosto oikeutettaisiin luovuttamaan valtion liikelaitoksena toimivan Teknillisen tarkastuskeskuksen hallinnassa olevaa omaisuutta ja liiketoimintaa perustettavalle osakeyhtiölle, jonka toimialana olisi tuottaa kaupalle, teollisuudelle ja julkiselle hallinnolle näiden tarvitsemia tarkastus-, mittaus-, kalibrointi-, sertifiointi- ja testauspalveluja ja joka tulisi

jatkamaan Teknillisen tarkastuskeskuksen toimintaa. Valtioneuvosto oikeutettaisiin ryhtymään myös muihin organisaatiomuodon muuttamisesta aiheutuviin toimenpiteisiin.

Esitys liittyy valtion vuoden 1998 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1998 alusta.

---

**YLEISPERUSTELUT**

**1. Johdanto**

Kotimaisten teknisen turvallisuuden ja luotettavuuden varmentamisjärjestelmien sopeuttaminen Euroopan yhdentymiskehitykseen on edellyttänyt teknisen tarkastustoiminnan ja viranomaistehtäviin kuuluvan markkina- ja valvonnan erottamista toisistaan. Valtionhallinnon yleisten kehittämistavoitteiden mukaisesti tätä viranomaistehtävien ja teknisten tehtävien eriyttämisen periaatetta on sovellettu tekniseen tarkastustoimintaan myös aloilla, joihin yhdentymiskehityksellä ei ole välitöntä vaikutusta.

Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalla toteutettiin vuonna 1995 uudistus, jossa virastomuotoisesta teknillisestä tarkastuskeskuksesta muodostettiin valtion liikelaitos, Teknillinen tarkastuskeskus, ja samanaikaisesti tekniseen turvallisuuteen ja luotettavuuteen liittyviä viranomaistehtäviä keskitettiin uuden viraston, turvatekniikan keskuksen tehtäväksi. Kyseiset organisaatiot aloittivat toimintansa marraskuun alusta 1995.

Kauppa- ja teollisuusministeriössä on val-

misteltu Teknillisen tarkastuskeskuksen toimialan tarkastusten ja testauksen avaamista kilpailulle, joka on johdonmukainen seuraus viranomaistehtävien ja teknisten tehtävien eriyttämisestä. Teknisiä tehtäviä ei vapautettu kilpailulle välittömästi edellä mainittujen organisaatiouudistusten yhteydessä vuonna 1995, koska Teknilliselle tarkastuskeskukselle nähtiin tarpeelliseksi antaa aikaa kehittää toimintaansa tarkastus- ja testaustehtävien tulevan kilpailun varalle. Käsiteltäessä tarkastus- ja testaustehtävien avaamista kilpailulle on todettu, että asteittaisen vapauttamisen aikataulussa tulee ottaa huomioon alaa koskevien direktiivien voimaantulo- ja siirtymäajankohdat sekä kansallisen lainsäädännön uudistamisaikataulu. Palvelujen vapauttaminen edellyttää myös tarpeellisen laitosten pätevyyden toteutamisjärjestelmän luomista samassa aikataulussa.

Teknillisellä tarkastuskeskuksella on edelleen monella toimialalla monopoliasema, mutta palvelujen avaaminen kilpailulle on jo osittain alkanut ja vuoden 1998 aikana tarkastuskeskuksen toimialan palvelut tulisivat

olemaan pääosin kilpailulle vapaat. Tällöin valtion kilpailutilanteessa harjoittamaa liike-toimintaa tulisi voida hoitaa yksityisten yritysten edellytyksin. Myös Euroopan unionista tehty sopimus edellyttää kilpailuneutraliteetin toteuttamista. Toisaalta teollisuudella ja muulla elinkeinoelämällä tulee olla riittävät mahdollisuudet saada säädöksissä edellytetyt tai muutoin tarpeellisina pidetyt tarkastus-, sertifiointi-, testaus-, mittaus-, kalibrointi- ja muut vastaavat tekniset palvelut kohtuullisin ehdoin myös tulevaisuudessa.

## 2. Nykytila

Teknillinen tarkastuskeskus on kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalla toimiva valtion liikelaitoksista annetun lain (627/1987) mukainen valtion liikelaitos. Teknillisestä tarkastuskeskuksesta annetussa laissa (1070/1995) ja asetuksessa (1142/1995) on säädetty tarkastuskeskuksen organisaatiosta, tehtävistä, palvelu- ja toimintatavoitteista sekä toimintaperiaatteista. Teknillisen tarkastuskeskuksen suoritteiden maksuperusteista on annettu lisäksi valtioneuvoston päätös (1214/1995).

Teknillisestä tarkastuskeskuksesta annetun lain mukaan tarkastuskeskus harjoittaa tarkastus-, sertifiointi-, arviointi-, testaus-, mittaus-, kalibrointi- ja muuta vastaavaa toimintaa sekä tuottaa tähän liiketoimintaan liittyviä palveluita. Lisäksi tarkastuskeskus hoitaa sen toimialaan liittyvät peruspalvelutehtävät, joista sovitaan laitoksen palvelu- ja muita toimintatavoitteita sekä tulostavoitteita määrittäessä. Asetuksella ja valtioneuvoston päätöksellä voidaan Teknilliselle tarkastuskeskukselle antaa myös muita sille soveltuvia tehtäviä. Tarkastuskeskuksen palvelu- ja toimintatavoitteiksi on laissa määritelty huolehtiminen sen tehtäviin kuuluvien palveluiden tarkoituksenmukaisesta tarjonnasta sekä niiden kehittämisestä ottaen huomioon asiakkaiden ja koko yhteiskunnan tarpeet.

Teknillisen tarkastuskeskuksen tehtävät perustuvat vielä suurelta osin lainsäädäntöön. Merkittävimmät tehtäväalueet ovat paineestialakiin (98/1973) ja sen perusteella annettuihin säännöksiin perustuva paineas-ti tarkastus sekä vakaustalakiin (219/1965) ja sen perusteella annettuihin säännöksiin perustuva vakaustoiminta. Teknillinen tarkastuskeskus vastaa myös jalometallituotteista annetussa asetuksessa (292/1977) säädetystä tarkastusleimauksesta ja ampuma-aseiden ja

-tarvikkeiden tarkastuksesta annetun asetuksen (656/1982) mukaisesta tarkastuksesta. Teknillinen tarkastuskeskus suorittaa myös vaarallisten kemikaalien säiliöihin ja putkistoihin liittyviä lainsäädäntöön perustuvia tarkastuksia. Lisäksi tarkastuskeskus suorittaa erilaisia tarkastus-, sertifiointi-, testaus- ja kalibrointitehtäviä, jotka eivät perustu lainsäädäntöön. Viimeksi mainittujen tehtävien osuus tarkastuskeskuksen palvelutuotannossa on etenkin liikelaitosmuotoon siirtymisen jälkeen merkittävästi lisääntynyt.

Teknillisen tarkastuskeskuksen toimintaa johtavat kauppa- ja teollisuusministeriön määräämä hallitus ja toimitusjohtaja. Keskus on organisoitu viideksi yksiköksi, joita ovat tarkastus, sertifiointi, mittaustekniikka, testaus ja sisäiset palvelut. Henkilöstön kokonaismäärä vuoden 1997 alussa oli 151 henkilöä.

Valtioneuvoston päätöksellä 7 päivältä maaliskuuta 1996 Teknillisen tarkastuskeskuksen hallintaan siirrettiin virastomuotoisen teknillisen tarkastuskeskuksen käytössä 31 päivänä lokakuuta 1995 ollut vaihto- ja käyttöomaisuus sekä vastuu veloista. Siirretyn omaisuuden arvo oli 14,2 miljoonaa markkaa. Aineettomien oikeuksien arvo oli 0,3 miljoonaa markkaa, koneiden ja kaluston arvo 6,7 miljoonaa markkaa sekä osakkeiden ja osuuksien arvo 0,1 miljoonaa markkaa. Virastolta siirrettiin liikelaitokselle saamia 7,1 miljoonaa markkaa ja lyhytaikaisia velkoja 4,2 miljoonaa markkaa. Teknillinen tarkastuskeskus tilitti valtiolle lokakuussa 1996 liikelaitokselle siirrettyjen saamisten ja lyhytaikaisten velkojen erotuksen 2,9 miljoonaa markkaa.

Siirretystä osuudesta merkittiin peruspääomaksi 1,0 miljoonaa markkaa sekä muuksi pääomaksi 6,1 miljoonaa markkaa. Valtioneuvoston päätöksellä 2 päivältä marraskuuta 1995 korotettiin Teknillisen tarkastuskeskuksen peruspääomaa 8,0 miljoonalla markalla.

Vuosi 1996 oli Teknillisen tarkastuskeskuksen ensimmäinen täysi toimintavuosi liikelaitoksena. Teollisuuden hyvästä tilauskannasta johtuen tarkastuskeskuksen palvelujen kysyntä pysyi koko toimintavuoden korkealla tasolla. Tarkastuskeskuksen liikevaihto oli vuonna 1996 53,7 miljoonaa markkaa ja tilikauden voitto 3,9 miljoonaa markkaa. Liikevaihto ylittyi budjetoidusta palvelujen kysynnän ollessa koko toimintavuoden ennakoitua suurempaa. Henkilöstömäärän pie-

nenemisestä ja toimitilojen vähennyksistä johtuen toimintavuoden kulut olivat arvioitua pienemmät. Vuonna 1997 liiketoimintojen volyymien arvioidaan pysyvän edellisen vuoden tasolla, mutta hinnoittelun muuttamisen kustannusperusteiseksi arvioidaan laskevan liikevaihtoa noin yhdeksän prosenttia.

### 3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Tuotteita koskevien vaatimusten harmonisointi Euroopan unionin alueella on aiheuttanut muutoksia tarkastustoimintaan. Teknisten normien harmonisoituessa EU-alueelta Suomeen tuotavien tuotteiden tarkastus vähenee. EU-alueelle vietävien tuotteiden tarkastuksessa on kasvupotentiaalia, koska tuotteet tarkastetaan pääsääntöisesti valmistusmaassa. Pakollisten tarkastusten kokonaismäärä tulee vähenemään, jolloin tarkastuslaitoksilla on tarvetta sopeuttaa toimintojaan sekä etsiä uusia markkinoita muista jäsenmaista ja yhteisön ulkopuolelta sekä suunnata toimintaansa vapaaehtoiselle sektorille. Normien harmonisointi ja siitä johtuva markkinoiden avautuminen parantaa pienten tarkastuslaitosten asemaa EU-viennissä ja lisää kilpailua kotimarkkinoilla.

Esityksen keskeisenä tavoitteena on varmistaa, että tarkastuspalvelujen kilpailun vapautuessa Teknillisellä tarkastuskeskuksella olisi samat toimintaedellytykset kuin kilpailijoilla. Osakeyhtiön liikelaitosta selkeämmät vastuusuhteet tarjoavat paremmat mahdollisuudet reagoida markkinoiden muutoksiin. Osakeyhtiö voi vahvistaa ydinliiketoimintojaan esimerkiksi yritysostoin, jolloin maksuvälineenä voidaan käyttää myös yhtiön omia osakkeita.

Toisena keskeisenä tavoitteena on säilyttää Suomessa riittävän vahva kotimainen teknisten tarkastuspalvelujen tuottaja. Tämän avulla taataan myös osaltaan niiden tarkastus-, mittaus-, sertifiointi- ja testauspalvelujen saatavuus, joiden avulla suomalainen teollisuus ja kauppa voivat osoittaa tuotteidensa tai toimintansa luotettavuuden ja vaatimustenmukaisuuden.

Teknillisen tarkastuskeskuksen toimintaedellytysten saattaminen vastaaviksi muihin toimialan yrityksiin verrattuna edellyttäisi tarkastuskeskuksen organisoimista osakeyhtiömuotoon. Osakeyhtiö tarjoaa joustavammat ja tehokkaammat puitteet muun muassa

toiminnan johtamiseen, organisointiin ja kehittämiseen. Tämän vuoksi ehdotetaan uuden osakeyhtiön muodostamista. Valtio merkitsi perustettavan yhtiön koko osakekannan. Perustettava osakeyhtiö toimisi yhtiön toimialaan kuuluvien teollisuuden ja kaupan tarvitsemien tarkastus-, mittaus-, sertifiointi- ja testauspalvelujen tuottajana. Lisäksi osakeyhtiö voisi harjoittaa muuta edellä mainittujen tehtävien yhteyteen soveltuvaa liiketoimintaa. Yhtiömuotoisena tarkastuskeskuksen toimiala, tehtävät ja asiakaskunta säilyisivät pääosin nykyisen kaltaisena ja se jatkaisi suoraan Teknillisen tarkastuskeskuksen toimintaa vuoden 1998 alusta. Aikataulu on sopusoinnussa toimialan kilpailulle avaamisen aikataulun kanssa.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan säädettäväksi laki, jolla valtioneuvosto oikeutettaisiin luovuttamaan valtion liikelaitoksena toimivan Teknillisen tarkastuskeskuksen hallinnassa olevaa valtion omaisuutta ja liiketoimintaa perustettavalle osakeyhtiölle. Teknillisestä tarkastuskeskuksesta annettu laki kumottaisiin samalla vuoden 1998 alusta.

### 4. Esityksen vaikutukset

#### 4.1. Taloudelliset vaikutukset

Osakeyhtiön perustaminen ja toiminnan aloittaminen

Yhtiö on tarkoitus perustaa syksyllä 1997 50 000 markan osakepääomalla, jotta siirrettävässä liiketoiminnassa käytettävä uusi osakeyhtiön toiminimi saadaan hyvissä ajoin markkinoitua asiakaskunnalle. On myös välttämätöntä, että osakeyhtiön hallinnon perustamistoimet voidaan toteuttaa riittävän ajoissa. Valtio merkitsi osakeyhtiön kaikki osakkeet.

Teknillinen tarkastuskeskus lakkautettaisiin 1 päivästä tammikuuta 1998. Sen liiketoiminta, hallinnassa oleva omaisuus ja velat siirrettäisiin perustettavalle yhtiölle. Omaisuus luovutettaisiin apportina osakeyhtiölle 1 päivänä tammikuuta 1998 (luovutuspäivä), jolloin osakeyhtiön osakepääoma korotettaisiin 6,0 miljoonaan markkaan. Valtio merkitsi osakepääoman kokonaan. Osakeyhtiön liiketoiminta aloitettaisiin 1 päivänä tammikuuta 1998 (liiketoiminnan aloituspäivä).

Osakeyhtiön pääomarakenne on tarkoitus muodostaa sellaiseksi, että se olisi toiminnan aloitusvaiheessa riittävän vahva mahdollisten

sopeutusongelmien varalta ja että se mahdollistaisi yhtiön kannattavan toiminnan ottaen kuitenkin huomioon alan kilpailutilanteen. Tämä merkitsee sitä, että uuden yhtiön vakavaraisuuden tulisi olla hyvä tai vähintään alan keskimääräistä tasoa, ei kuitenkaan liian vahva alan kilpailutilanteeseen nähden.

Valtio saa omistajana tuottoja uuteen yhtiöön sijoittamastaan pääomasta osinkojen muodossa. Osakeyhtiön voitonjaon suuruudesta päätetään vuosittain tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

Teknillisen tarkastuskeskuksen hallinnassa oleva valtion omaisuus siirrettäisiin sellaiseen osakkeiden merkintähintana perustettavalle yhtiölle. Osakkeiden merkintä ei edellyttäisi maksusuorituksia. Osakeyhtiölle siirrettäisiin myös Teknillisen tarkastuskeskuksen velat.

Osakeyhtiön aloittava tase johdettaisiin Teknillisen tarkastuskeskuksen lopettavasta taseesta 31 päivänä joulukuuta 1997 ottaen kuitenkin huomioon henkilöstön lisäeläketurvan järjestämisestä aiheutuvat muutokset.

#### Omaisuus

Seuraavassa esitetyt luvut perustuvat alustavaan arvioon Teknillisen tarkastuskeskuksen tilinpäätöksestä 31 päivänä joulukuuta 1997 ja ne tarkistetaan valtioneuvoston vahvistettua Teknillisen tarkastuskeskuksen vuoden 1997 tilinpäätöksen.

Perustettavalle yhtiölle luovutetaan Teknillisen tarkastuskeskuksen hallinnassa 31 päivänä joulukuuta 1997 oleva käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset sekä vaihto- ja rahoitusomaisuus. Koko luovutettavan omaisuuden arvo olisi noin 26,5 miljoonaa markkaa. Koneiden ja laitteiden sekä aineettomien oikeuksien arvo olisi noin 4,2 miljoonaa markkaa.

Käyttöomaisuusarvopapereiden ja muiden pitkäaikaisien sijoitusten arvo olisi noin 0,1 miljoonaa markkaa. Yhtiölle apporttina luovutettavan käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisien sijoitusten arvo olisi yhteensä noin 4,3 miljoonaa markkaa.

Valtio luovuttaisi yhtiölle apporttina rahoitus- ja vaihto-omaisuuden yhteenlasketusta arvosta lyhytaikaisilla veloilla vähennettynä määrän, jolla yhtiön omavaraisuusaste olisi vähintään 40 prosenttia ja toiminnan edellyttämä käyttöpääoma olisi riittävä. Teknillisen tarkastuskeskuksen vaihto- ja rahoitusomaisuuden määräksi 31 päivänä joulukuuta

1997 arvioidaan noin 22,2 miljoonaa markkaa. Lyhytaikaisten velkojen määräksi samana ajankohtana arvioidaan noin 9,8 miljoonaa markkaa. Henkilöstön lisäeläketurvan järjestämisestä aiheutuva noin 6,0 miljoonan markan velka merkittäisiin taseeseen velaksi, jolloin yhteenlaskettu lyhytaikaisten velkojen määrä on noin 15,8 miljoonaa markkaa.

Muodostettavan yhtiön oman pääoman arvoksi tulisi noin 16,7 miljoonaa markkaa, josta osakepääoma olisi 6,0 miljoonaa markkaa ja muuta sidottua pääomaa noin 10,7 miljoonan markan vararahasto. Tällöin yhtiön omavaraisuusasteeksi muodostuisi noin 50 prosenttia.

#### Vaikutus valtion talousarvioon

Liikelaitosmuotoisella Teknillisellä tarkastuskeskuksella ei vielä ole ollut tulouttamisvelvollisuutta voitostaan valtiolle. Yhtiön perustamisella ei olisi muuta vaikutusta valtion talousarvioon kuin että yhtiö maksaisi voitostaan valtiolle voitonjakoa ja tuloveroa.

#### Kustannusvaikutukset osakeyhtiölle

Yhtiöittämisellä ei ole suoraa vaikutusta tarkastuskeskuksen tuloihin, mutta kilpailun vapautuminen todennäköisesti vähentää maksumukavuuksia niistä palveluista, joissa tarkastuskeskuksella nyt on monopoliasema. Liikevaihdon laskuun on jo varauduttu karsimalla kustannusrakennetta samalle tasolle kuin se vastaavanlaisissa palveluyrityksissä on. Markkinaosuuden menetyksestä on kuitenkin vaikea ennakoita siten, että tuotannollista kapasiteettia supistetaan etukäteen, koska nykyiset palveluvelvoitteet on hoidettava. Kilpailussa menettävää markkinaosuutta korvataan uusilla toimialaan läheisesti liittyvillä palveluilla, kuten sertifiointi- ja teollisuuden tarvitsemilla asiantuntijapalveluilla.

Henkilöstökustannuksiin vaikuttaa työehtosopimus. Osakeyhtiön työttömyysvakuutusmaksu on korkeampi kuin liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu. Työntekijäin eläkelain (395/1961) mukainen eläkekustannus on samantasoinen kuin virkasuhteiden eläkekustannus. Tavoitteena on, etteivät kiinteät henkilöstökustannukset työsuhteisiin siirtymisen takia kasvaisi nykyisestä. Muuttuvien henkilöstökustannusten, kuten ylityö- ja matkakorvausten on tarpeenkin antaa kasvaa lähelle samaa tasoa kuin palveluyrityksissä

henkilöstön kannustamiseksi joustavaan asiakaspalveluun. Uuden jo käytössä olevan hinnoittelun mukaan nämä lisäkustannukset peritään niitä aiheuttaneilta asiakkailta.

Tarkastuskeskuksen vakuutusturva on nyt järjestetty valtiokonttorin kautta. Vastaavan vakuutusturvan hankkiminen vakuutusyhtiöstä aiheuttaa noin 150 000 markan lisäkustannukset.

Liikelaitoksen voittovarojen tulouttamisesta valtion budjettiin päättää valtioneuvosto. Osakeyhtiön osingonjaosta päättää yhtiökouks, joten valtionyhtiön voittovaroja voidaan tulouttaa valtion budjettiin vastaavalla tavalla, ja yhtiöön jäänyt voitto on verotettavaa tuloa.

#### 4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Jo liikelaitosta perustettaessa 1 päivänä marraskuuta 1995 pyrittiin ottamaan mahdollisesti tuleva osakeyhtiömuotoon siirtymisen huomioon talous- ja muun hallinnon rakennetta muodostettaessa. Liikelaitoksen hallitus on tulosohjausneuvottelussa sovitun mukaisesti pyrkinyt toimimaan mahdollisimman paljon osakeyhtiön hallituksen tavoin lukuun ottamatta niitä tehtäviä, joissa liikelaitoksen hallituksen valta ja vastuu ovat rajoitetummat. Liikelaitoksen neljä tuotannon tulosyksikköä on jo muodostettu liiketoimintojen perusteella, joten yhtiömuotoon siirtymisellä sinänsä ei ole organisatorisia vaikutuksia, vaikka organisaation muuttaminen lähivuosina saattaakin muista syistä olla tarpeen.

Virkasuhteisen henkilöstön asemaan liikelaitoksen lakkauttaminen osakeyhtiöksi muuttumisen yhteydessä vaikuttaa siten, että virat lakkaavat ja kaikille henkilöille tarjotaan mahdollisuus siirtyä nykyisiä tehtäviä vastaaviin työsuhteisiin. Syksyllä 1996 käynnistettiin henkilöstöjärjestöjen kanssa neuvottelut työsopimussuhteisiin siirtymisestä. Tavoitteena on tehdä työehtosopimus, joka asettaa tarkastuskeskuksen sekä palvelu- että työmarkkinoilla kilpailukykyiseen asemaan muiden teollisuuden palveluyritysten kanssa. Kun henkilöstökustannukset ovat yli 60 % kustannusrakenteesta, niillä on keskeinen vaikutus kilpailukykyyn.

Valtio vastaa Teknillisen tarkastuskeskuksen henkilöstön kertyneestä eläketurvasta. Liiketoiminnan aloituspäivästä lukien osakeyhtiö järjestäisi henkilöstönsä tulevan eläketurvan työntekijäin eläkelain mukaisesti.

#### 5. Asian valmistelu

Teknillisen tarkastuskeskuksen yhtiöittämistä ja sen aikataulua on selvitetty kauppa- ja teollisuusministeriössä virkatyönä aikaisemmin toteutetun teknisen tarkastustoimen eriyttämisjärjestelyn valmistelutyön ja siihen liittyneen lausuntomenettelyn pohjalta. Hallituksen esitys on valmisteltu kauppa- ja teollisuusministeriössä virkatyönä yhteistyössä Teknillisen tarkastuskeskuksen ja valtiovarainministeriön kanssa. Valmistelun yhteydessä on myös kuultu tarkastuskeskuksen henkilöstön edustajia.

### YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

#### 1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälä sisältää valtioneuvostolle annetun valtuuden merkitä kaikki Teknillisen tarkastuskeskuksen toimintaa jatkamaan perustettavan valtionyhtiön osakkeet sekä luovuttaa se valtion omaisuus, joka on nykyisin Teknillisen tarkastuskeskuksen hallinnassa, kyseiselle osakeyhtiölle. Yhtiö tulisi tuottamaan teollisuuden ja kaupan tarvitsemia tar-

kastus-, mittaus-, sertifiointi- ja testauspalveluja sekä harjoittamaan muuta niiden yhteyteen soveltuvaa liiketoimintaa.

2 §. Osakeyhtiömuotoon siirtymisen järjestettäisiin käytännössä siten, että valtioneuvosto luovuttaisi erikseen perustettavalle osakeyhtiölle Teknillisen tarkastuskeskuksen liiketoiminnan, sen hallinnassa olevan omaisuuden sekä velat ja sitoumukset.

Valtioneuvosto määräisi osakeyhtiölle luo-

vutettavan omaisuuden ja sen arvon sekä ehdot, joilla luovutus tapahtuu. Samoin valtioneuvosto määräisi omaisuuden luovuttamista ja osakeyhtiön muodostamista koskevista muista järjestelyistä. Yhtiölle siirrettävän omaisuuden arvo olisi noin 26,5 miljoonaa markkaa. Omaisuuden ja liiketoiminnan siirto tapahtuisi 1 päivänä tammikuuta 1998, joten valtioneuvosto tekisi alustavan päätöksen omaisuuden siirrosta syksyllä 1997. Tasearvojen tarkistukset tehtäisiin valtioneuvoston vahvistettua Teknillisen tarkastuskeskuksen tilinpäätöksen vuodelta 1997.

3 §. Pykälä sisältää säännökset perustettavan osakeyhtiön verotuskohtelusta. Verotuksellisessa mielessä osakeyhtiö jatkaisi Teknillisen tarkastuskeskuksen toimintaa siten kuin tuloverolaissa (1535/1992) ja arvonnäisäverolaissa (1501/1993) on tarkoitettu. Omaisuuden siirrosta apporttina ei osakeyhtiö maksaisi leimaveroa eikä luovutettavaan omaisuuteen kuuluvien osakkeiden ja osuustodistusten siirrosta myöskään varainsiirtoveroa. Osakeyhtiölle siirtyvistä lainoista ei suoritettaisi leimaveroa. Tuloverotuksessa vähennyskelpoisena hankintamenona pidetään niitä arvoja, joista omaisuus on luovutettu osakeyhtiölle.

4 §. Sen jälkeen kun Teknillinen tarkastuskeskus on lakkautettu ja sen omaisuus siirretty osakeyhtiölle, yhtiö vastaa Teknillisen tarkastuskeskuksen toiminta-aikanaan antamista ja tekemistä velka-, hankinta- ja toimintussopimuksista sekä muista niiden kaltaisista sitoumuksista.

Jos Teknillisen tarkastuskeskuksen sopijapuoli ei sopimuskumppanin vaihtumista hyväksy, korvaa yhtiö valtiolle sen, mitä valtio Teknillisen tarkastuskeskuksen sitoumusten johdosta mahdollisesti joutuu korvaamaan.

5 §. Pykälän 1 momentti sisältää säännökset Teknillisen tarkastuskeskuksen nykyisten virkamiesten ja työsopimussuhteisten henkilöiden siirtymisestä perustettavan osakeyhtiön palvelukseen työsopimussuhteeseen. Määrääjäksi otetut henkilöt siirtyisivät siksi

määrääjäksi, joksi heidät on palvelukseen otettu, jos määräaika ei ole päättynyt lain tullessa voimaan.

Kaikki Teknillisen tarkastuskeskuksen virrat ehdotetaan lakkautettavaksi yhdellä kertaa suoraan lain nojalla. Kunkin lakkautetun viran haltijan virkasuhde päättyisi ilman erillisiä toimenpiteitä. Näin menetellen vältettäisiin virkojen lakkauttamispäätösten ja virkamiesten irtisanomisten aiheuttama ylimääräinen työ. Menettelyn tavoitteena on helpottaa ja joustavoittaa virkamiesten siirtymistä osakeyhtiön palvelukseen.

Virkamies voi halutessaan kieltäytyä siirtymästä osakeyhtiön palvelukseen. Koska asianomaisella on mahdollisuus siirtyä virkaansa vastaavaan työsuhteeseen tehtävään, ei siirrosta kieltäytynyt ole oikeutettu erorahaan tai toistuvaan korvaukseen eikä erityisen viranlakkaamissäännöksen vuoksi myöskään irtisanomisaikaan tai sen ajalta maksettavaan palkkaan liikelaitoksen lakattua, ellei virkamiehen kanssa ennen 1 päivää tammikuuta 1988 tehdystä sopimuksesta muuta johdu.

Palvelussuhteen ehtoihin osakeyhtiön työsopimussuhteisessa tehtävässä sovellettaisiin pääsääntöisesti yhtiön työehtosopimusta.

6 §. Organisaatiomuutos edellyttää Teknillisen tarkastuskeskuksen lakkauttamista, minkä vuoksi pykälään sisältyy säännös tarkastuskeskusta koskevan lain kumoamisesta. Lisäksi pykälään sisältyvät tarpeelliset säännökset lain voimaantulosta sekä siitä, miten on toimittava Teknillisen tarkastuskeskuksen viimeisen tilikauden tilinpäätöksen osalta.

## 2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

# Laki

## Teknillisen tarkastuskeskuksen muuttamisesta osakeyhtiöksi

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

### 1 §

Valtioneuvosto oikeutetaan luovuttamaan kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalaan kuuluvan Teknillisen tarkastuskeskuksen hallinnassa olevaa omaisuutta ja liiketoimintaa Teknillisen tarkastuskeskuksen toimintaa jatkamaan perustettavalle osakeyhtiölle. Yhtiön toimialaan kuuluvat teollisuuden, kaupan ja julkisen hallinnon tarvitsemat tarkastus-, mittaus-, kalibrointi-, sertifiointi- ja testauspalvelut sekä muu niiden yhteyteen soveltuva liiketoiminta.

Valtio merkitsee osakeyhtiötä perustettaessa kaikki sen osakkeet.

### 2 §

Valtioneuvosto määrää luovutettavan omaisuuden arvon ja ehdot, joilla luovutus tapahtuu, sekä muista omaisuuden luovuttamiseen ja yhtiön muodostamiseen liittyvistä järjestelyistä. Valtioneuvosto määrää, mikä osa omaisuudesta pannaan yhtiöön osakkeita vastaan ja mikä osa annetaan lainaehdoin.

### 3 §

Osakeyhtiö ei ole velvollinen suorittamaan leimaveroa tai varainsiirtoveroa tässä laissa tarkoitettua omaisuutta koskevasta luovutuskirjasta.

Tulo- ja varallisuusverotuksessa sekä arvonlisäverotuksessa yhtiön katsotaan sellaisenaan jatkavan Teknillisen tarkastuskeskuksen harjoittamaa liiketoimintaa.

### 4 §

Yhtiö vastaa niistä velka-, hankinta- ja toimitussopimuksista sekä muista niiden kaltaisista sitoumuksista, joihin Teknillinen tarkastuskeskus on toiminta-aikanaan sitoutunut.

### 5 §

Teknillisen tarkastuskeskuksen palveluksessa tämän lain voimaan tullessa oleva henkilöstö siirtyy osakeyhtiön palvelukseen. Määräajaksi Teknillisen tarkastuskeskuksen palvelukseen nimitetyt tai otetut henkilöt siirtyvät siksi määräajaksi, joksi heidät on palvelukseen nimitetty tai otettu, jos määräaika ei ole päättynyt tämän lain tullessa voimaan.

Osakeyhtiön palvelukseen siirtyvien Teknillisen tarkastuskeskuksen virkamiesten virat lakkaavat tämän lain tullessa voimaan. Viran lakatessa virkamielen virkasuhde päättyy ilman eri toimenpiteitä. Osakeyhtiöön siirtyvä virkamies siirtyy yhtiön palvelukseen työsopimussuhteeseen aikaisempaa vastaavaan tehtävään, jollei hän kieltäydy siitä viimeistään kahta kuukautta ennen palvelukseen siirtymistä. Työsopimussuhteinen henkilö siirtyy aikaisempaa vastaavaan tehtävään.

Palvelussuhteen ehtoihin siinä työsopimussuhteisessa tehtävässä, johon asianomainen on 2 momentin nojalla siirtynyt, noudatetaan, mitä yhtiön tekemässä työehtosopimuk-



sessä ja työsopimuksessa sovitaan tai mitä laissa säädetään tai sen nojalla säädetään tai määrätään.

6 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1998.

Tällä lailla kumotaan Teknillisestä tarkastuskeskuksesta 21 päivänä elokuuta 1995 annettu laki (1070/1995).

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Valtioneuvosto voi tehdä 1 ja 2 §:ssä tarkoitettuja toimenpiteitä ennen lain voimaantuloa.

Teknillisen tarkastuskeskuksen viimeisen toimintavuoden tilintarkastukseen ja tilinpäätökseen sovelletaan, mitä valtion liikelaitoksista annetussa laissa (627/1987) tai sen nojalla säädetään tai määrätään. Osakeyhtiö hoitaa tältä osin liikelaitoksen tehtävät.

---

Helsingissä 3 päivänä lokakuuta 1997

**Tasavallan Presidentti**

**MARTTI AHTISAARI**

Ministeri *Matti Aura*